

Sayı: 150

Tarih: 19.02.2024

Konu:

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı'na

İlgi: 29.02.2021 tarih ve E-33735898-010.99-310997 sayılı yazınız

“Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik” değişikliğine yönelik ilgi yazınız ve ekleri incelenmiş olup, aşağıdaki görüşlerimizin dikkate alınarak gerekli değişikliklerin yapılmasını dileriz.

1. Görüş sorulan Yönetmelik değişiklik taslağı, öncelikle ilgili yasal mevzuata uygun olmalıdır. Görüş ekinde yer alan tebliğ/sınav yönergesi gibi sonradan oluşturulması gereken alt mevzuatın görüşlerimiz doğrultusunda belki de değişecek Yönetmelik gibi üst metin için görüş sorulurken alt düzenlemelerle dayatılır gibi görüşe sunulması kamu yönetimi ciddiyeti açısından kabul edilemez. Normlar hiyerarşine uyumlu görüş sorulması, kamu ciddiyeti adına gerekli ve önemlidir. Yönetmeliğe uygun alt normları düzenlemek, yargı sürecinde de kabul gören üst metinlere uygun şekilde kamu bürokrasisinin görevleri arasında olup, mevzuat bütününe ilişkin aykırı işlemlere yönelik hukuki girişimlerimiz saklı kalmak üzere, görüşümüz görüş sorulan Yönetmelik taslağı ile sınırlıdır.

2. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmeti, özünde bir kamu hizmetidir. Bu hizmet ve görev, yaşanan yakın zamanlı Targel/Köymer gibi Bakanlığımızın olumsuz proje/girişimlerini de dikkate alarak, Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde mevcut kadrolu ve alınacak kadrolu yeni personel tarafından yerine getirilmelidir. Bu konuda Belediyeler dahil ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, gerekli kadro tahsisinde konuya güvenceli kamu personeli tarafından yürütülmesi gerekli bir görev ve hizmet alanı olarak bakmalıdır.

3. Yıllardır süregelen yanlış tarım politikalarıyla kamu hizmetleri piyasaya koşulsuz açılırken buna konu olan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmeti de, doğrudan ya da dolaylı açık ya da gizli özelleştirilirken, bilimi ve tekniği toprak ve üretimle buluşturacak Ziraat Mühendisleri hak etmedikleri ücretlerin altında hak etmedikleri koşullarda çalıştırılmaktadırlar. Ayrıntılara girmeden, 2020 ile 2021 yılları için sabitlenen destek miktarı olan 46.000 TL yanlışı derhal düzeltilmelidir. En az ne kadar alan ya da işletme sınırı belirlenmeli, kadın erkek ayrımsız danışmana destek miktarı, asgari ücret dahil diğer tüm ekonomik göstergeler dikkate alınarak yeniden güncellenmeli, 2021 yılı için 70.000 TL üzeri olmalı, yıllara göre gerçekçi taban fiyatı oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Tarım danışmanlarından dosya ücretlerinin alınmamalı, stopaj kesintisi muaf tutulmalı, çiftçi sözleşmeleri en az iki yılda bir yapılmalı, alan, hayvan ve çiftçi sayısı düşürülmeli, gerekliliği tartışmaya açık teminatlar kaldırılmalı, üreticilerde ikametgâh şartı yeniden değerlendirilmeli, mevcut bu koşullarla Oda/Birlik/Kooperatiflerde gerekli ve yeterli sayıda Tarım Danışmanı çalıştırılma zorunluluğu getirilmeli, dayatılan kesintiler kaldırılmalıdır.

Özelde çalışmak zorunda kalan Tarım Danışmanları, Ticaret/Sanayi/Ziraat Odası'ndan belge talebi yerine Ziraat Mühendisleri Odası belgesi ile çalışabilmelidir. Sözleşme koşulları karşılıklı düzenlenmeli, ucuz işgücü ortamında dayatılan sözleşmeler kamuca denetlenerek çalışanların hakları korunmalıdır. Mevzuattaki Ek-8, Bitkisel, Hayvansal ve Su Ürünleri şeklinde sadeleştirilerek yeniden düzenlenmeli ve bu kapsamdaki mağduriyetler her boyutuyla her aşamada önlenmelidir.

4. Bakanlık hizmet içi eğitimi hariç, özele ilişkin eğitimlerde Bakanlık tekeli konusu yeniden yine yargıya açık olup, eğitim, sınav ve belge verme ortamının Odamızca verilmesini yeniden değerlendirmenizi diliyoruz.

5. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık konusunda yetki verilen "sivil toplum örgütleri" içerisine "dernekler, vakıflar ve gönüllü kuruluşlar" dahil edilmiştir. Ancak; "dernek-vakıf-gönüllü kuruluş" net olarak tanımlanmamış ve ucu açık bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, tarımsal danışmanlık gibi önemli bir konuda ne derecede bilgi birikimi olduğu tartışılır olan bu kurumlarda uygulama yetersizliğine ve her şeyden önemlisi suistimallere neden olabilecektir. Yönetmeliğin bu haliyle yürürlüğe girmesi halinde meslek kuruluşu olan Oda'mızın yetkileri başka kuruluşlara devredilmiş olacaktır. Anayasal güvence altında bulunan kamu kurumu niteliğindeki Oda'mızın işlev ve yetkileri hukukun koruması altındadır. Diğer taraftan Oda'mızın etkinliği, görevlerinin boyut ve kapsamına bağlıdır. Dolayısıyla hazırlanacak mevzuatta, meslekle ilgili faaliyetlerle Oda arasındaki olgusal bağın koparılmaması esas olmalıdır. Sonuç olarak, profesyonel bir görev olan danışmanlık sisteminin içerisinde adı geçen oluşumların yer almasını doğru bulmuyoruz.

6. İşin özüne yönelik düzeltmeleri talep ettiğimiz bu süreçte, Yönetmelik madde içeriklerine girmemekle birlikte; örneğin, Madde 16: Sertifikalar ğ) bendi'nde yer alan ifadenin; "*Talep etmeleri halinde Ziraat Fakültelerinin Tarım Ekonomisi Bölümlerindeki Tarım Politikası ve Yayım Anabilim Dalı'nda*" ifadesi şeklinde değiştirilmesi daha doğru olacaktır. Zaman dayatmasıyla aslında kısa sürede şekilsel öneri istemediğiniz sürece, ilkeli ortak çalışma ortamı oluşturmanız durumunda, içeriğe yönelik ciddi katkılar vermek isteriz.

Uygulamada sorunlar çok, çözüm aşamasında ciddi sıkıntılar var. Yönetmelik değişikliği çabanız önemli bir adım. Kamu yararı ve toplum çıkarı adına yaşanan sorunları çözemeyip yeni arayışlara girdiğiniz bu süreçte, şekilsel değil, öze ilişkin ayrıntılı görüşlerimizi dikkate almanız dileğiyle, bu konuda içeriğe yönelik ortak çalışma masası kurulmasını önererek, iyi çalışmalar diliyoruz.

Saygılarımızla.

M. Bülent TORUNBALCI
Genel Sekreter